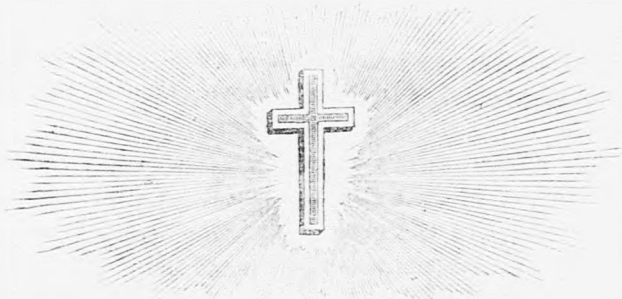

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdáu. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökénél — ezkorutca 6 szám, első emelet, a szerkesztőségnél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. p.p. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2. 14.

12.

Budapesten, martius 17. 1852.

Széttekintés a nagy katolikus világban.

III.

Belcourt apostoli missionarius az éjszakamerikai egyesült státusokban. Minesotából 1850 febr. 16-ról írja:

Junius első napjaiban, midőn a Vinipik tónak jege olvadozik, csanakot fogadtam, mellyen egész az őszig utazást tehessek a pusztaságon szét-szórt indián törzsökhez. Gyógyszert bőséggel vettem magamhoz; de a duló ragály miatt hamar kifogytam belőle, s ekkor a halálozások sűrűdvén, az elkeseredés tetőpontjára hágott. Napi járásra valánk Missuritól, s hat metis kíséretében elindulék orvosságot vásárlandó. Este felé a Mandanok falujához értünk, melly 133 házból áll, s mintegy kétezer lelket számlálhat. A főnököt tudósítám jövetelemről. Hozzá belépván, mintegy száz férfi a főbkek közül volt összegyűlve a főnök lakában. Majd két óra folyásig beszéltem nekik, s ők tapsokkal vegyes figyelemmel hallgattak. Azután az öregek felelték, kezet szorítva velem. Alig lehet fogalma az embernek a befolyásról, mellyet a malaszt gyakorol ezen emberekre. Kitészik a beszédjeből. „Mi mindig azt hívök — mondának — hogy a nap az életnek ura; de te atyánk, olly dolgokat mondasz ma nekünk, mellyekről soha se hallottunk. Ámbár te először szólasz így hozzánk, a te szavad olly igaznak tetszik előtünk, miszerint arról meg vagyunk győződve. Mi elismerjük a fejérek felsőbbségét felettünk, s azért, ha valaki közülök jó tanácsot adott nekünk, azt követni igyekezünk. Ha tehát megnyerhetned számunkra a szerencset, mellyet

ohajtasz, ha te egy papot küldesz nekünk, mind-egyikünk egy lovat ad neki; részt veend vadászatainkban, s mindenben osztozni fog velünk. Mi ok-talanok vagyunk, mint gyermekeink és asszonyaink; jöjjön valaki minket tanítani, s nagy házat fogunk neki építeni, hogy tanítson meg bennünk bölcseségre. Az ő tanítása fog bennünket vezérteni.”

Ezután jöttek az ajándokok. Hadi sisakot is kaptam tőlök, melly két ökörszarvval és hosszú farkkal van ékítve. E sisak ünnepélyesen tétetett fejemre, a tapsoló nép jelenlétében. Jó képet kelle hozzá csinálnom; de megvallom, nehezen tartózkodtam volna a nevetéstől, ha valamely ismerősöm dicsőségem tanuja lett volna.

Annakutána a gyermekeket kezdém keresztelni; de utitársaim intettek, mennék vissza vadászainkhoz, mert az éj beáll, s a környékben kémlelődő szíuk elől csak a setétben lehet menekedni. Elhagyám tehát e szegény népet, megígérvén felölök gondoskodásomat.

E vadak, mint igen babonások, vérengző áldozatokat visznek véghez, s kinos penitenciának vetik alá magokat. Felhasítják karjaikat és bőrüket hét, nyolcz hüvelyknyi hosszúságra; mások pedig válluk bőre alá kést szurnak, s a nyíláson kötelet vonnak keresztül, mellynek végére hét, nyolcz ökör fej-csont van kötve, ezt vonják magok után dalolva, csak hogy az élet Urát megengeszteljék, s pártfogását a csatákban megnyerjék. Még az is szokásban van e népnél, hogy ujjjaikból egy izt elvágnak, valahányszor egy gyermekük vagy unokájuk meghal. Láttam véneket, kiknek csak hüvelyk

és mutató ujjok volt meg, a mellyeket nem szabad megcsónkítani, hogy a nyíllal bánhassanak, s lakait védelmezhessek.

Gyógyszereket kapván, tizenöt harezosnak kíséretében visszaindultam; reggeli nyolcz óraker embereinknél valánk. Gyakran látok e térségben utazva, embercsontokat is heverni a földön a vadállatok csontjaival: e látvány az utazót arra emlékezteti, hogy élete a Gondviselés kezében van.

Téli utazásaink egészen más szint öltének magokra. Zöld rónák helyett hótenger; kocsik helyett szán; ökörfogat helyett kutyák, rendesen három egymás elébe fogva. Az illy szán könnyen megbír három, négy mázsát. Reggel elindul az ember, s napnyugtáig folytonosan hajt. Illy módon napjában 25—30 francia mértföldet tehetni. Ha az éhség jelenkezik, egy darab száraz húst rág az ember. A kutyák csak este esznek, midőn megpihentek; vagy pedig futás közbe havat falnak be, s néha azt teszik az emberek is.

Canadai missziók.

A bytowni püspök Canadától az abbitíbbi tóig Clement urat rendelte a missziókra, Arnaud atyának pedig e sorok íróját kellett elkísérnie a Hudson öböléig. Mind a hárman majus kezdetén indulának el Bytownból, s nagy veszélyek között értünk Temiskamingba, hol Clement elmaradt tőlünk. A víz annyira áradott, miként több ízben szinte az örvényekbe ragadtatánk. — Két napi járásra valánk még Tamiskamingtól, midőn mintegy tizenkét Indián közeledett felénk. Az öröm, mellyet a fekete ruha látására éreztek, nem volt képes eloszlatni az arcukon ülő szomorúság kifejezését. Ennek okát ezen szavakkal adák: „Atyám, nagy része azoknak, a kiket életben és egészségben hagytál el, megszünt élni: s még elég beteget fogsz találni, kik reád várakoznak, hogy meghalhassanak. Ők áldják a nagy szellemet, hogy a könyörgés vizével (kereszttség) megöntöztettek, s nem félnek megválni a világtól. Azonban nem úgy van a dolog azokkal, kik nem imádkoznak (a pogányok); ezek rettegnek, s nem akarnak semmit tudni a keresztiségről. Ők nem jönnek a városba, hanem az erdőkben tartózkodnak, s pálinkával isszák le magokat. Még a keresztelték

közül is némelyek e télen újra ittak pálinkát, mert a pogányok elhitették velök, hogy végök lesz ha nem isznak.“

Könyezve és mély fájdalommal beszélték mind ezt az indiánok, s a szent megnyugovás, mellyet az erdők lakóinál nem is keres az ember, a keresztiség malasztjának tulajdonítható.

Még egy mértföldnyire valánk rendeltetésünk helyétől, midőn a hívek a parton felénk tartának. A férfiak és gyermekek puskalövésekkel üdvözlének bennünket. Az egész missio ünnepi szint öltött magára. De csakhamar észrevettem rajtok a bánatot.

Az érzelem nem kevesebb a kath. indianusok között, mint a mi polgárosodott honfiainknál. Gyakran láttam őket a legmélyebb szomorúságba merülve. ellökvén magoktól minden ételmet, azért, mert családjukat a sirba szállani látták: s újra éledtek, a mint a boldog örökkévalóság reményét szemök elébe állítám. Minő jutalom ez a missionariusnak, a bölcsésznek illy hatalma s öröme nem lehet.

Tizenkét napi itt mulatásunk alatt a népet oktattam és vigasztaltam. Társam Mattawagamang-bament hét, nyolcz napi járásra északnyugotra Temis-

kamingtól. Minthogy a folyó itten nem hajózható, borzasztó az utazás az erdőkön keresztül, nyolcz kilencz mértföldnyire. A nagyobb rész itt is örömmel fogadta a Nagy-Szellem küldöttjét. Egy általam két év előtt megkeresztelt törzsfőnök nem keveset hatott honfiaira jó példája által.

Mi Temiskamingba létemet illeti, első gondom volt vigasztalni a betegeket, azonban magam is égető lázba estem. Hiveimnek nyomora felzavarta epémet. Ez hiveimnek tudomására esvén, seregestől jöttek látogatásomra, de mivel az erősségbe nem eresztettek, lakom körül czirkáltak nyugtalanul. Harmad napra elkezdém a missiot. Az első harangszóra csoportosan gyülekeztek a kápolnába, s mise alatt ezen mozgó esontvázak ajtatos énekeikkel tölték el a léget. Szavokban olly melancholia volt, mintha csak halotti éneket hallottam volna, hogy a szívem is megesett bele.

Hárman ugyanazon napon karjaim közt multak ki, ellátva az egyház szentségeivel. De legjobban fájt szívemnek az, hogy a pogányok nem akartak hozzám közeledni. Elmentem az erdőbe őket fölkeresni, s négy családra találtam, kik látásomra megrettenve futásnak eredtek, s csak három beteg kényszerült maradni; ezek közt egy nő anyjával. Hiában volt minden igyekezetem őket az égnek megnyerni. Végre a Bold. szűznek pártfogásához folyamodtam, s hiveimmel együtt imát tartottam értük.

A siker nem maradt el. Más nap a nő maga jött előmbe, esedezvén a keresztségért, mert ugymond, elmenetelem után rosszabbul lett, s maga az anyja ment a keresztséghez szükséges vizet elhozni. Még arra is megkért, hogy megtérését litokban tartsam, nehogy, ha megtalálna halni, a hitetlenek nekem tulajdonítsák halálát. — Néhány nap mulva csakugyan meghalózott.

Junius 9-kén hagyók el a helyet, követve 22 hiveinktől, s az abbitibbi tő mellett haladván el, hol a Hudson öböl társaság ügynökének sírját látogattam meg. Egyenesen a Hudson öbölnek tartánk, kíséretem mindegyre szaporodván az utban. 21-én Moose-Factory-ba értünk, hol az uton tíz nap óta megkezdett missiot folytattam. Az itteni indiánok, mintegy 45 család már megkereszteltettek egy methodista pap által, ki nyolcz évig lakott itten. —

Ezek semmiben sem különböztek a pogány indiánoktól, csupán bibliai neveik által. Örömmel ajánlkoztak hitünk elfogadására, s gyermekeiket hozták hozzám keresztelés végett. Körmenetet tarték tiszteletére azon keresztnék, melyet a mult évben a sziget leggyönyörűbb pontján kítűztem, s az indiánok magokon kívül voltak örömiükben.

Julius 4-én Albany-Factory-ba vettük utunkat, hol a mult évben először hirdetésem Isten igéjét. Utitársam az egész utazás alatt beteg lévén, nem láthatá az északi fénynek minden éjjel megújuló tüneményét. Mintha az egész égboltozat lángban lett volna; maga a tenger vérözönnek látszott; kis fejr czethaloknak tömérdek serege játszadozott a hajó körül.

Nem messze valánk az Albany folyamtól, midőn a tenger apadván, fővénytortalon hagyott bennünket, hol az éjt töltök. Látám a vadak kunyhóinak füstjét a folyam és tenger partjain. Végre az erősséghez közeledénk, az indiánok örömmel siettek üdvözlésünkre. Ezek a „makegon” törzsből valók, valódi mocsár-lakók. A milly nehezen tudnak járni a mocsárok és ingó téreken, szintugy beszédök is tökéletlen, szakadozott hangokból áll, miért is a missionarius kevesebbé érti meg őket, mint sem ő megértetik általuk. Különbben testalkatuk szép és vonásaik rendesek, kivétel nélkül. Jámborok és békeszeretők, a legnagyobb szenvedések közt sem panaszkodnak; a sértést békével türik, inkább jellemgyengeségből mint nagylelkűségből; itt csak a pogányokról szölok, mert a keresztények a legnagyobb sérelmeket is megbocsáták.

Nem értvén nyelvöket, tolmács által szólottam hozzájuk. A várparancsnok neje, egy ajtatos aszszonyság volt ebben segélyemre. Ezen nő skót atyától és fél indián anyától származván, a protestans vallásban neveltetett. Tizenhat éves korában irlandi katholikushoz ment nőül, ki az ő ritka tulajdonait haszonra fordította. Az indiánok anyjoknak tekintik őt, s a legnyomorultabbak voltak gondoskodása tárgyai. Midőn két éve először szálltunk ki a Hudson öböl partjain, e nő, noha beteg vala, s alig hurezolható magát, ötven mértföldnyire előnkbe jött a tengerre; mióta férjhez ment, soha nem látott papot. Hogy e nyár folytában vigasztalásom vala olly sok vadakat megkeresztelni, s buzgó ke-

resztéy községet alkotni olly helyeken, mellyek eddig örök átokkal valának sujtva, ez nem az én működésemmek, mint inkább e bámulandó nő buzgóságának, erényeinek és igyekezeteinek tulajdonítható.

Jézus sz. gyermeksége társulata.

III.

Annak megmutatására, hogy milly fogékony s milly lelkesült a gyermeki szív a szent gyermekség ügye iránt, közlünk a számtalan közül egy pár példát, mellyekről a társulat főigazgatója Franciaország különféle vidékeiről tudósított. Így a montdidieri növeldeből ezeket írják neki:

„Uram! Ezennel bizonyítom, hogy a társulati könyveket, képeket és emlék-pénzeket megkaptam. Mi itt több mint 28 sort gyűjtöttünk, s gyermekeink mind felette örülnek, hogy ők is a szent gyermekséghez tartoznak. Ime egy példa. Az egyik fiúnak szülői egy krajczárt ígértek minden fejezetért, mellyet a katekismusból megtanul. A szegény fiu erre azonnal beíratta magát a szent gyermekség társulatába, most már kilátása lévén neki arra, hogy tanulása által megszerzi a krajczárt, mellyet havonként a társulatba fizetni kell. S csakugyan néhány hét múlva eljött a szorgalmas tanulás által szerzett pénzzel. Milly kedves leend az égben az ártatlanságnak s a szerencsétlenek iránt való buzgalomnak ezen áldozata. S jövő hónapban sorshuzást akarok rendezni, mire az Ur által küldött képek, könyvek, emlék-pénzek igen czélszerűek lesznek. De ez még nem mind! sok házakban kosarakat kötnek, papucsokat himeznek sat. s ezt mind a kis chinaiaknak.”
Dubois sz. Lázár rendi tanár.

Angersből pedig következőleg írnak az igazgatónak: „Jelentést kell tovább még tennem egy 9¹/₂ éves gyermekről, ki a sz. Móríc sz. plebániához tartozik. Ezen gyermeket a sz. gyermekség ügye iránt mutatott buzgósága szinte híressé tette a városban, de bizonyára részesülni is fog a gyermek Jézus legdrágább malasztáiban. Ez szent Móríc templomában jelen volt egy predikáczió, melly a chini kisedek ügyében mondatott, s általa annyira meg volt hatva, hogy azonnal sietett Z. asszonyához, ki a képek s emlék-pénzek kiosztásával megbizva volt, s kapott is harmat; rövid idő múlva visszajött s ismét kért 8-at, mert a többi már mind elosztogatta. A főnemlített asszony azon föltétel alatt ígért neki néhányat, ha egy társulati sort összegyűjtene; s ime néhány óra alatt a sor együtt volt, ő elhozta az aláírásokat s újra képeket kért, mellyeket nem lehetett tőle megtagadni, s mellyeket a gyermek ismét olly jól fölhasznál. A társaság, melly

az említett asszonyt teremben együtt volt, nem győzte eléggé csodálni ezen kis fiu buzgalomát, s midőn ez ismét vissza térne pénzt hozva, mindenki megölelte a kis apostolt, mindenki kérdéseket intézett hozzája, meg kellett magyaráznia, hogy mi a sz. gyermekség, mire ő a hallott predikáczió fonalán szépen meg is felelt. „De hol vannak a te chinaiaid? kérdé tőle a helybeli plebános, ki épen akkor a társulat igazgatójával jelen volt. nem szereted-e jobban azon chinaiakat, kik sz. Leo utcájában árultatnak?” (a czukrász boltot ért a plebános ur) „Nem biz én” felelé a gyermek — „Miért nem?” — „Azért mert a chinaiak eleven emberek” — „De te nem ismered őket, soha sem láttad?” — „Uram, felelé a gyermek, ha meg gondolom, hogy mi még egy kutyát vagy macskát sem fullasztanánk vízbe, s ott Chinába, messze tőlünk, kis gyermekek vannak, kiket mikor akarnak megfojtanak, oh! nekem nagy szívem van. Istenem! ha akadályozhatnám, tudom, hogy senkit sem fojtának többé meg.”

— „De hogyan jutottál ehhez a sok pénzhez?” — „Hát elmentem egyik bótól a másikba, s mindenütt, ezt mondtam: „Ma vagyon a mi Urunk keresztelését akartok-e nekem egy krajczárt adni a kis chinaiak megkeresztelésére?” s mindenütt szívesen adtak.” — De ezen beszélgetés alatt sem felejtkezett meg a kis fiu hivatásáról, mert rögtön a plebánoshoz fordult, s mondá: „És ön uram nem íratja-e föl magát ivemre, nem ad egy krajczárt a kis chinaiak számára?” A plebános ur mosolyogva teljesíté a kised fiu kívánságát: sőt maga az angersi püspök ur, meghallván a kis fiu buzgalomát, fölíratta magát ivére. Ezen kis fiu rövid idő alatt 10 sort gyűjtött, tehát kétszer annyit, mint a hány éves volt. A szent gyermekség nem e fölhívás tehát a gyermekekhez a szeretet gyakorlatára?

Párisban, az ország fővárosában is felette gyarapodik a szent-gyermekség társulata, s pedig kivétel nélkül azon külvárosokban is, mellyekben a legszegényebb néposztály lakik. Így sz. Antal külvárosában egy kised óvodában mintegy 300 gyermek van, kik közül egy sem idősebb 6 évnél. Ezekhez tanítónőjük imigy szólott: „Figyeljete jól, majd mesélek nektek valamit, a mit tegnap a templomban hallottam. Egy távol eső nagy országban, mellynek a neve China, a kis gyermekeknek nincs ám olly jó anyjuk, mint nektek, kik őket szeretnék; hanem alig hogy a világra jönnek, maguk ölik meg gyermekeiket, mert ők még vadak, nem ismerik az igaz Istent. De mentek oda francia papok, hogy megmentsek a kis gyermekeket, ezeket megveszik szülőiktől, fölnevelik, a keresztény hitben, s ezek azután ismét szülőiket fogják a keresztény hitben oktatni. De erre pénz, sok pénz kívántatik. Nos tehát gyermekeim! ti a borzasztó haláltól megmenthetitek a kis chinaiakat, ha minden hónapban egy krt adtok. Egy krajczárral megmentitek

őket, sőt a fi neveitekre fognak megkereszteltetni, eretleket az Istenhez imádkozni. Akarjátok-e hogy Chinában kis testvéreitek legyenek? Ugy tehát kérjétek szülőitektől hónaponként egy krajczárt, s avval sok szerencsétlen teremtményt megmenthettek.“ — „Igen is asszonyág! akarjuk, hogy Chinában kis testvéreink legyenek“ — kajdázta a kis gyermekek. Az egyik közülök fölkel és mondá: „Én minden héten egy fillért kapok, s ezt örömet oda adom“ mások szintígy szólottak. Oda haza pedig elmesélték a gyermekek mindezt szülőiknek; némely anya nem érlette meg mindjárt kis leányát, s eljött más nap a tanítónéhoz. Ekkor kellett volna még csak látni az anyák részvétét, s megindulását; könyes szemekkel köszönték meg a tanítónénak szíves figyelemzetését s mondák: „O egy krajczár még nem tesz koldusokká!“ Másnap minden gyermek elhozta a krajczárt. Bár a szeretet ezen lelkesedése minden nevelő intézetben s iskolában utánzásra találma! Mi bizonyosan meg is fog történni, ha a tanítók s tanítónők ugyan azon hit- és szeretettől lesznek áthatva.

A párisi iskola-nénik egy növendéke pedig illy jelentést tett a chalcedoniai érseknek: „Iskolatársaimnak buzgósága napról napra növekszik, ők különféle eszközöket gondolnak ki a jövedelmek szaporítására, hogy a szent keresztiség megbecsülhetetlen malasztiban minél több pogány gyermekeket részesítsenek. A főosztályban egy perselyt állítottak föl, melybe kegyes adományait beteszik; továbbá ők egy sorsjátékot is rendeztek, melyhez az iskola-gyermekek adták oda nyereményül saját keze-dolgozataikat, s ajándékokat gyűjtöttek; a kik pedig piczínységük miatt kézi munkával nem szolgálhattak, játékszereiket, babájukat adák oda nyereményül. Voltak oly buzgók is, kik az osonnára kapott krajczárt is oda ajándékozták.

Befejezésül megemlítünk még egy párisi kalapos-inast, ki a szent gyermekségnek valódi apostola lett, noha se vagyona, se befolyása se, más eszköze nem volt buzgóságán kívül, mely elébe pedig szinte sok akadály gördítettett. Ezen 13 éves inas 5 sor tagot gyűjtött egy maga össze. Hogy a társulat jövedelmeit szaporítsa majd koldult, majd szatócskodott, sőt majdnem uzsoráskodott. Noha reggeli 7-től esti 10 óráig a műhelyében el volt foglalva, mégis talált ő időt arra is, hogy a szent gyermekségért buzogjon. Vasárnapon két szabad órája volt, reggel sz. misére ment, a délesti isteni szolgálat után azonban eljárt ő, hirdetni a sz. gyermekséget, a havi pénzeket összeszedni; takarékosága által képes ő mind magáért, mind kis hugáért a havi krajczárt megfizetni. De e még mind kevés volt buzgóságának; ő egy sorsjátékot is rendezett 1000-2 krajczáros sorssal. Bejárta minden ismerőseit részint, hogy a sorsjátékhoz megkívántató nyereményeket összekoldulja, részint hogy sorsain tul

adjon. A sorsjátékhoz a czédulákat maga költségén nyomatta. Ki nem csodálja egy 13 éves gyermekben ezen buzgóságot? millyent csak az élő hit képes kifejteni, de melly egyszersmind megczáfolatlan tanúsága annak, hogy a szent gyermekség ügye a gyermekekre nézve valódi szívbeli szükség!

Katholikus hitélet.

XXIV.

Pest, mart. 13. A szent gyermekség társulatának Magyarhonba behozatala iránt tanácskozó választmány f. hó. 9-kén elnökénél, mélt. Fogarasy Mihály püspök urnál összejött. Az összegyülekező tagok kellemetesen voltak meglepetve, midőn a tanácskozó-terem nagy asztalát mindenféle nagyságu évkönyvekkel, társulati képekkel, emlékpénzkekkel, aláírási iveaukkal, sat. ellepetve látták. A mélt. elnök ur megnyitó beszédében előterjeszté, hogy csak imint levén Esztergomban, ott a főméltóságu herczeg-primástól nem csak a társulat megindítására az engedelmet, főpásztori jóváhagyást s áldást nyerte ki, hanem azon kegyes ígéretet is, miszerint ő herczegsége a társulat kegyes pártfogása s terjesztése iránt hazánk nm. főpásztorait, fölkérdni kegyeskedendik. Előadá továbbá ő méltósága, hogy a társulat megnyervén már mind az egyházi mind a világi hatóság jóváhagyását, továbbá nagyrészt ellészülvén a szükséges iratok, képek, elérkezettnek hiszi az időt, hogy a választmány a tanácskozásból a cselekvéshez fogjon. Ő mélt. a következő husvéti időt a társulat megindítására különben is legalkalmasabbnak tartá, minthogy a szentséges pápától adott bucsuengedélyek husvét után levő II-ik vasárnapra szólnak. Fölszólitá tehát a nagyszámmal jelen volt plebános urakat, miszerint a fönkitett napig a plebániájukban találkozó kisdéd tagokat a rovatos iveaukba sorokra, al- és főosztályokra, vagyis mikint ő méltósága a kisdéd sereget derülten nevezé, századokra, zászlóaljakra, ezredekre osszák szét, hogy husvét II-dik vasárnapján a templomban vezethethessenek, s ott a társulati alapszabályokban kijelölt mód szerint megtartandó ünnepélylyel a társulat megindíthatassék. Figyelmezteté ő méltósága továbbá az egybe-gyült választmányi tagokat a társulati alapszabályok 3-dik pontjára, melly szerint „a gyermekek 21 éves korukon tul csak ugy maradhatnak, a felnöttek pedig csak ugy lehetnek a sz. gyermekség tagjai, ha egy uttal magukat a lyoni nagy hitterjesztő társulatba beiratják.“ minthogy azonban a nagy hitterjesztő társulat Magyarhonban eddig (fájdalom!) ismeretlen növény; szükséges leerd az említett pontnak a magyarhoni viszonyok szerinti alkalmazása.*

* A választmány a mélt. elnök ur ezen igen böles figyel-

A választmány megköszönve elnök ö méltóságának azon nyájas s bölcs utmutatást, mellyel a tanácskozmányokat eddig is vezetni méltóztatott, azon édes reményben ment szét, hogy a legközelebbi összejövételkor (husvét után II-dik vasárnapon) nem többé magányosan, hanem kisdied tagok ezreivel fog az Ur házában megjelenni.

XV.

Gyöngyös, mart. 11-kén. Nt. Szerkesztő ur! Drága, szent dologról értesitem önt, és illetőleg egyuttal az ügy iránti érdekltségében bizakodva, sziveségét is tisztelettel igénybe veszem. Tudom, hogy örömet csinálök én is önnek, mintán láttam s olvastam mennyi buzgósággal fogta fel azon ügyet, mellynél a maga nemében szentebb, magasztosabb nem is lehet. Értém ama szerencsétlen ártatlan chinai pogány gyermekek megmentésének ügyét.

Tettünk mi is gyöngyösi felső parochiai hívek valamitskét. Irtam már egyszer t. Szerkesztő urnak, hogy a gyöngyösi nép ajtatos buzgó nép, itt minden üdvös intézet könnyen lábra kapna. Csak röviden hoztam a napokban szóba e nép előtt, — felhasználván az alkalmat, mit e böjti szent idő nyujt, — az itt érdekltt ügyet, s hála az egek Urának, szavaim nem hangzának el a puztlában kiáltónak szavaiként, mert

meztetését bár köszönettel vette, mégis az alapszabály bár milly módosításába nem böcsárkozott; hatalma körét túlhaladó dolognak tartván, e fontos ügyben döntő határozatot hozni. Részünkről mi is a föntemlített pont nehézségeinek megoldását a nm. püspöki kar böleseségétől reméljük; mégis, már csak eszmé- esere végett is, szabadjon e pont fölött közzé tenni nézetünket, mellyre a tárgy bövebb vizsgálata után jutottunk. Midön az Istenben boldogult jámbor Janson Forbin püspök a szent gyermekség társulatát tervezte: a frankhoni püspök-társai, sőt maga a romai Propaganda igazgatója, Franconi bibornok ö eminenciája azon aggodalmukat tudaták vele, valljon nem leend-e ártalmára ezen keletkező, új társulat a lyoni s ekkor már roppant sikerrel, áldással működő hitterjesztő társulatnak, mellyen pedig csorbát ejteni semmi áron sem volna szabad. — Ezen aggodalmak megszüntetésére vette föl a boldogult püspök alapszabályaiba a föntkített pontot, ezáfolthatatlanul megmutatván, hogy a sz. gyermekség társulata, a mint az most szervezve van, nemcsak nem árt a nagy hitterjesztő társulatnak, hanem inkább annak a kis gyermekekből számtalan új tagokat nevel. S Janson Forbin böles előre látását 7 évi tapasztalás fényesen igazolta. Mintogy tehát az említett pontot maga a mélt. alapító eredetileg nem tartá lényegesnek; nem hisszük, hogy az illető egyházi hatóság ez említett pontnak módosítását Magyarhonra nézve ellenezze, hogyha annak életbe léptetése ellen itt legvözhetetlen akadályok görditetnének. Annál kevésbbé hisszük azt, hogy ha létezik egy más társulat, mellyet Magyarhonba beültetni vajmi könnyü lenne, s melly a nagy hit-

lön foganatja. — Hisz a vallásos kebelnek édes élvez nyujt, ha szent hiteért tehet valamit. Azért magunk igazolásáért adakoztunk mi is, alamizsnát szedtünk össze mi is a chinai pogány csecsemök megmentésére s az Isten országábái fölneveltetésére. Mind ugyan még nem gyült össze, de én már nem tehetem, hogy a hegyült öszveget magamnál tartsam; hadd jusson mielőbb rendeltetése helyére. Szeretettel kérem fel tehát nt. Szerkesztő urat legyen szives azt itt tölem, mint másoktól is elfogadni: Bereczki Imre elemi iskola tanára küld 2 frtot; növendékei, a 2-dik felső elemi osztály 2 forint 9 krajczárt. A 3-dik felső elemi osztály 3 frt 2 kr. az első felső elemi osztály: 1 forint. A leányiskola 1 frt 20 kr. a kulvárosi iskola 1 f. 49 kr. özv. Kóródinö 1 frt. Gazics Sándornö 1 frt. Kóródi Rózália 1 frt. — több apró gyermekek 47 kr. — egy névtelen 1 frt 53 kr. összesen: 17 frt. p. p. A többit majd máskor.

Megtettük tehát mi is az első lépést, kiindultunk törni az utat. Megpendítettük a Jézus gyermekségéről nevezett társulat eszméjét. Kimondottuk, hogy ohajtanók azt a magunk városába is életbe léptetni. Csak azt várnók még, hogy száadokunk más oldalról is helyeslésre találjon, s ez által felhatalmazást nyerünk. Lelkünkre vettük, mint igaz keresztényekhez illik is, e dolgot. Azt tartjuk, miszerint Isten országának ter-

terjesztő társulatot Magyarhonban egészen pótolná. S mi illy társulatot csakugyan ismerünk a Bécsben csak imint megalakolt „Mária-egyletben,” mellynek ezélja dr. Knoblecher Ignác, apostoli vicarius vezérlete alatt álló közép-afrikai missziok gyámolítása, a babonaság sütétségében üllő szercesen népek polgárosítása, nevelése a keresztény hit ereje által, s ekként megszüntetése azon gyalázatos rabszolga-kereskedésnek, melly a szercesen emberekkel a csempészek által még most is olly nagy mértékben üzetik. Ezen egyletnek azon előnye van reánk nézve minden más illy társulatok előtt, hogy mind egyenesen ausztriái vállalat minket mások előtt közelebb érdekel, hogy a magas osztrák kormánytól nemcsak jóváhagyatott, hanem évenként 1000 pfrtal gyámolittatik is, s ekként előre biztosítva vagyunk, hogy a világi hatóság részéről annak meghonosítása akadályokra találni nem fog. Ajánlja ezen egyletet, hogy magát már tökéletesen szervezte, alapszabályait kihirdette, magát az aláírt tagok évenkénti pénzbeli adományaira alapította, s szép társulati emlékképet ad ki minden tag számára. Végre hivatkozni merünk azon élénk részvételre is, melly Knoblecher Ignác sz ügye iránt Magyarhonban több helyütt mutatkozott, midön az említett misszionarius első afrikai útját t. olvasóinkkal közlöttük; melly részvét csak hamar tetemes adakozásokban is nyilvánult. — Minthogy az itt megpendített tárgy sokkal fontosabb, mintsem hogy azt egy szerkesztői csillag alatt befejezni lehessen, szándékunk a bécsi „Mária-egyletről” nem sokára tüzetesen szólni.

Szerkesztő.

jesztésénél sem szentebb célra nem adhatjuk fillé-inket, sem gyermekeinkbe a vallás iránti szeretet, hála, buzgalom csiráit gyakorlati úton jobban aligha beolthajtuk. Isten önnel!

Tihamér.

XXVI.

Arad, mart. 1. Különös az atyámfiai, hogy kivéve néhány nagyobb városokat, de többnyire csak az egyszerű falusi hitéletéről olvasunk ezen lapokban, mintha talán a nagy városokban minden aludnék, és semmi jelei nem mutatkoznának a hitéletnek, azért föltevém magamban, hogy Arad városában történendő hitdolgokat meg fogom írni.

Egy hitéhez hön ragaszkodónak mi sem válik nagyobb lelki örömére, mintha látja, miszerint a tévelygők táborából mind inkább térnek vissza Jézus anyaszent-egyházába; illy lelki örömökben részesültek Arad városának katolikus hívei több alkalommal, ugyan is az elmúlt évben helvét vallású 10, ágost. val. 2, görög nem egyesült 1, héber 5; összesen 18-an tették le ünnepélyes hitfogadásukat. — Voltak a megtértek között tanult egyének, de vannak olyanok is, kiket nem annyira a mély vizsgálódás, mint az evangelium egyszerű igéjének felsőbb kegyelemtől gyamolított ajtatos hallgatása, s megőrzése vezérelt egyházunk boldogító ölébe.

Azt is elmondhatjuk, hogy csak egy sincs a megtértek közül, ki világi érdekből vagy egyéb mellekes tekintetből, s nem valódi meggyőződésből lett volna egyházunk tagjává. — Azt sem hagyhatjuk érintetlenül, hogy ezek mindnyájan a szükséges tanítás előre bocsátása után mindenkor számosan jelen volt híveknek lelki épületére avattattak fel Jézus Krisztus igaz egyházanak tagjává magokhoz vevén illyenkor a legméltóságosb szentségben a nélkülözhetlen lelki táplálékot, az Úr Jézus szent testét és véré, figyelmeztettek egyszersmind, hogy jámbor életük, és jó példájuk által tüntessék ki magukat, és halálják meg Istennek ajándokát, az igaz hitet, mellyet önként minden kényszerítés, vagy rábeszélés nélkül vettek fel.

Különös megemlést érdemel általános köz szeretetben álló plebániái helyettes, s minoriták zárdafőnöke nt. Kosztka Libor atya, ki ernyedetlen buzgalma által legtöbnyire szerencsés a megtérteket Jézus egyházába bevezetni, már ez év küszöbén jan. hó 6-kán egy előkelő görög n. egyesült Dehen Katalin hajadont, 27-kén pedig Bohm Gusztáv nőten, héber színházi karmestert vezetett Jézus aklába.

Midőn e sorokat írom t. Emerich Rudolf plebániái segéd egy izraelita pinceszért vett oktatás alá. Adja az ég, hogy hitünk világosságának fénye világosítsa azoknak is, kik annak fényétől elrejtöznek; hogy megismervén vakságukat, felsőbb isteni malaszt által segítve

térjenek az igazi üdvösségre vezető szentegyházba. — Istené a dicsőség, a megtérteké az üdvösség, miénk pedig az öröm. — Jézus Krisztus kegyelme, Istennek szeretete, és a Szentlélek közlése legyen velünk.

Jakobovics Gyula, hit-szónok.

XXVII.

Duna-Földvár, márt. 12. Iskoláinkban a próbatételek bevégetetvén, tanítóink szép szorgalmat tüntettek elő a gyermekek oktatásában. Ft. Egyed Antal apát urnak e tekintetben Földvár igen sokat köszönhet; ki aggott kora daczára, hetenként kétszer ad oktatást a keresztény tudományból az iskolába járó gyermekeknek; s azoknak, kik iskolába nem járnak, az egész böjti időszak alatt, minden csütörtökön fáradozó szorgalommal magyarázgatja az élet igéjét.

A három osztályu rendes elemi iskolákon kívül vagyon itt még a külső városban egy tanoda, szintén három osztálylyal, mellyet felejtethetlen emlékű főpásztorunk, egykori püspökünk, Magyarhon jelenlegi primása tulajdon költségén épített, felszerelt s alapítvány tétele által fönmaradásáról biztosított; hol jelenleg is 337 gyermek részesül oktatásban. Jól tudta ő hercegsége, kinek az iskolák ügye olly annyira szívén fekszik, hogy csak így elérhető azon szent cél, melly után az egyház ugy, mint az álladalom annyi idő óta sovárogo — értem a nép-nevelés dicső eredményét. Így lehet csak reményleni: hogy az itt is elhatalmaskodó istentelenség setét sáncaiba visszaveretik, a jó és üdvös pedig diadalra segítetik. Még e napig sok ezerek áldása és buzgó imája kíséri e helyről is ő hercegsége buzgóságra intézett lépteit.

A Jézus sz. gyermeksége társulata ügyében röviden csak azt érintem: hogy kisedjeink, csupán Jézus szent neve említésénél, — ki anyaszentegyházunk ezen egyik, legdicsőbb, fejlődésnek indult virágjának ápolója, pártfogója, — lelkesülésre ragadtatnak, s megható lemondással készítik filléereiket egybegyűjteni; hogy segíthessék azon kisededeket, kiknek üdvösségök és életök olly nagy veszélyben forog! Ohajtva várják a társulati emlék-képeket. Mi pedig ohajtjuk: hogy ezen üdvös társulat megállapítván, megye-szerte behozassék. Lelki pástoraink nem fognak késni mindent megtenni: hogy e valóban keresztény szeretetből eredt társulat plebániáinkban minél előbb gyökeret verjen és virágzásnak induljon! Felder Vilmos, segédlelkész.

Különfélek.

A jó s olcsó könyvkiadó társulat, uj tagjai: Sz. fejevári püsp. megyében: Blihal Ferencz,

saar-bogárdi közbirtokos. Nt. Guitman Ferencz, esp. és székes-fejérvári belvárosi plebános. Nt. Zalai Ferencz esp. és dunapenteleai pleb. — Nagyváradon: gr. Haller Ferencz, nagyváradi kanonok. — Kalocsamegyében nt. Lakatos Pál, kalocsamegyei áldozár.

Kairóból, febr. 20-káról hírül adatik, hogy t. dr. Knobler Ignác ur. apostoli helyettes Közép-Afrikában, hat társal még új év előtt Chartumba jó egészségben megérkezett. Kairóból Chartumba két hónap és kilencz nap alatt értek. Dr. Reitz ur. ausztriai agens Chartumban, az által ünnepelte eljövételüket, hogy a cs. k. zászlót kiterjesztette, és őket a katolikus missioi intézetbe ünnepélyesen elkísérte. Következő este dr. Reitz a missionariusok tiszteletére kastélyjában vendégséget adott, mely alkalommal tüzet raktak annak jelül, hogy rövid idő múlva fog a még sötétségben lévő pogányoknak a hit világossága világítani.

Rómában, február 17-kén a romai collegium nagy teremében főmélt. Lambruschini bíbornok által Britto Jánosnak, a malabari vértanu- s jezuíta rend tagjának, s nem különben Grande Jánosnak az igralmas rend tagjának a boldogok közé vételezése nagy ünnepélyességgel hirdettetett ki. A nagy fényét jelenlétükkel maga ő szentsége, szent s bíbornokok, statusférfiak, francia tisztek s jezuíta-atyák emelték. Ő szentsége ez alkalommal olasz nyelven megragadó beszédet tartott.

Turinban még a régi jó időkben egy jótékony társulat alakult, mellynek neve sz. Pátról vétetett, s mellynek számos jámbor családok adakozása folytán 6,157,000 frtnyi tőkéje van. A társulatnak 266,000 frtra rugó évi jövedelmeit egy a társulat köréből választott bizottmány kezelte s fordította azon jótékony czélokra, mellyek a társulat alapszabályaiban kitéve vannak. S íme most egyszerre csak eszébe jut a turini ministeriumnak a társulat igazgatását a társulat kezéből kivenni, s azt a városi tanácsra bízni. Ezen eljárás ellen az említett társulat méltán óvást tett, s a törvényszékek előtt fogja jogait védelmezni, mi ha nem sikerülne, azon családok, mellyek alapítványaiból kelt a társulat vagyona, vissza fogják venni az alapított tőkéket, minek természetesen a társulat föloszlása a vége, következése pedig az, hogy Turin szegényei elesnek azon 266,000 fortnyi segítségtől, mellyet évenként az említett társulattól kaptak. Így értik a korunk szellemében magukat fölvilágosodottnak tartó emberek a jótékonyágnak s a keresztényi szeretetnek szellemét felköltöni!!

Figyelmeztetés.

A jó s olcsó könyvkiadó társulat Roder Alajos felsőludányi plebános ur által készített „Bibliai Történet kisebb gyermekek számára“ című iskola könyvet teljes joggal sajátjává tevén, a tulajdonjog legelemibb fogalmai szerint annak kiadhatása csupán csak a társulatot illetheti. — Azonban Buczászky Alajos ur a tulajdonjognak mellőzésevel nem ártallotta a nevezett iskolai könyvet ugyan azon cím alatt, még a szerző nevét sem hagyva el, szóról szóra utánnyomatni, azon különbséggel, hogy a társulat képei helyett a maga képeit illesztette a szöveg közé; sőt hogy a vevőket tévutra vezesse, mintha t. i. az általa árult könyvek is a társulat által adattak volna ki, azok czimlapjára a társulatnak a Bold. szuz Máriát ábrázoló és körirattal ellátott pecsétje helyett ugyancsak egy hason nagyságu sz. Mária képet nyomtatott, egy arra vonatkozó aláirattal. Eme rosszlelkű csempészkedés ellenében a társulat nem mulasztandja el megtenni a szükséges lépéseket: addig is a t. cz. közönségnek tudomására juttatni kívánja az ily csempészkedés általi károsítását, figyelmeztetvén őt a kettő közötti különbségre. A társulat kiadása kisebb alakú, fehér papíron, tiszta betűkkel nyomtatva; Buczászkyé pedig valamivel nagyobb, szürke papíron, tisztátalan nyomattal. — A jó s olcsó könyvkiadó társulat ügynöksége által.

Kegyes adományok jegyzéke.

Folytatása a Kath. Néplap 8-dik számában közölt ajtatos adományoknak: Szele Gábor 3 forint. P. . . . y 1 frt 58 kr. Tamássy Panni (9 éves) 31 kr. Nagy Mari (8 éves) 31 kr.

A chinai gyermekek megmentésére adakoztak: jözsefházi falusi iskolás-gyermekek dálnoki Gáll István tanítójuk fölszólítására összegyűjtöttek 42 p. kr. a tanító ehhez adott 24 kr. Komáromi Kovács Julia 30 kr. a lelkész hiveivel 3 f. 24 kr. mind p. p.

Jelentjük ez alkalommal, hogy a Kath. Néplapnál ez idén a sz. gyermekség ügye előmozdítására befolyt összeg, számszerint 122 frt 44 kr. a „Katholischer Christ“ szerkesztőségénél bejött 10 frt. 52 kr. Nt. Novákovics urnál lefizetett 43 f. 56 kr. s végre a mélt. Fogarassy Mihály püspök urhoz egy veszprémi megyei nyugalmazott áldozártól a sz. gyermekség társulat előmozdítására beküldött 400 frt. valamint a jerusalemi sz. sir számára bejött 21 f. 16 kr. mind p. p. e héten a maga rendeltetése helyére elküldetett.

Kiadja „a jó s olcsó könyvkiadó társulat“ szerkesztő Blumelhuber Ferencz.

Emich és Eisenfels könyvnyomdája, uri-uteza, 8. sz.